

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

શિવાજી મહારાજ

Shivaji Maharaj • Std 5 Reading • Historical

સ્વરાજ્ય નો સ્થાપક • Medium level

~150 words

35 min

8 Exercises

100 marks

પાઠ વાંચો (Read the Passage)

શિવાજી મહારાજ ઈ.સ. ૧૬૩૦ માં શિવનેરી કિલ્લા પર જન્મ્યા હતા. તેમના માતા જીજાબાઈ ધાર્મિક અને સંસ્કારી હતા. તેમણે શિવાજી ને રામાયણ-મહાભારત ની વાર્તાઓ સંભળાવી. બાળપણ થી જ શિવાજી હિંમતવાન અને બુદ્ધિશાળી હતા. તેમણે દાદાજી કોન્ડદેવ પાસેથી તાલીમ લીધી. ૧૬ વર્ષ ની ઉંમરે તેમણે તોરણા કિલ્લો જીત્યો. શિવાજી મહારાજે "સ્વરાજ્ય" નું સપનું જોયું - એટલે કે પોતાનું રાજ. તેમણે મુગલો, બીજાપુર સુલતાન, અને અંગ્રેજો સામે યુદ્ધ કર્યું. ૧૬૭૪ માં તેઓ રાયગઢ કિલ્લા પર "છત્રપતિ" બન્યા. તેમના રાજ્ય માં બધાં ધર્મ ના લોકો સુખી હતા. શિવાજી મહારાજે ગુરિલ્લા યુદ્ધ ની કળા વિકસાવી - અચાનક હુમલો કરી ને નાસી જવું. તેઓ આજે પણ ભારતના વીરો માં ગણાય છે.

શબ્દાવલી (Vocabulary) - 10 શબ્દો

#	Gujarati	Phonetic	English
1	કિલ્લો	killō	Fort
2	સંસ્કારી	sanskari	Cultured
3	હિંમતવાન	himmatvan	Brave
4	તાલીમ	taleem	Training
5	સ્વરાજ્ય	svarajya	Self-rule
6	યુદ્ધ	yuddh	War
7	ચક્રવર્તી	chakravarti	Sovereign
8	પ્રતિપાલક	pratipalak	Protector
9	ગુરિલ્લા	guerilla	Guerilla
10	હુમલો	humlo	Attack

પાઠ નો બોધ (Moral of the Story)

સ્વતંત્રતા = હિંમત + બુદ્ધિ + એકતા.

Topic: સ્વરાજ્ય નો સ્થાપક

Genre: Historical • Difficulty: Medium

આ પાઠ માં શિવાજી મહારાજ વિશે જાણીશું.

Exercise 1: પ્રશ્નો (Comprehension Questions) 12 marks • 10 min**1 Q. શિવાજી ક્યાં જન્મ્યા?**

A: _____

(Expected: શિવનેરી કિલ્લા પર)

2 Q. માતા નું નામ?

A: _____

(Expected: જીજાબાઈ)

3 Q. કયો કિલ્લો ૧૬ માં જીત્યો?

A: _____

(Expected: તોરણા)

4 Q. સ્વરાજ્ય નો અર્થ?

A: _____

(Expected: પોતાનું રાજ)

5 Q. છત્રપતિ ક્યાં બન્યા?

A: _____

(Expected: રાયગઢ કિલ્લા પર)

6 Q. કયું યુદ્ધ વિકસાવ્યું?

A: _____

(Expected: ગુરિલ્લા યુદ્ધ)

2 MCQ - Multiple Choice 5 marks • 4 min**Q1. શિવાજી ક્યાં જન્મ્યા?**

- (a) શિવનેરી કિલ્લા પર
(c) રાયગઢ કિલ્લા પર

- (b) તોરણા
(d) પોતાનું રાજ

Q2. માતા નું નામ?

- (a) ગુરિલ્લા યુદ્ધ
(c) પોતાનું રાજ

- (b) રાયગઢ કિલ્લા પર
(d) જીજાબાઈ

Q3. કયો કિલ્લો ૧૬ માં જીત્યો?

- (a) શિવનેરી કિલ્લા પર
(c) તોરણા

- (b) રાયગઢ કિલ્લા પર
(d) ગુરિલ્લા યુદ્ધ

3 સાચું/ખોટું (True/False) 5 marks • 4 min

1. શિવાજી શિવનેરી માં જન્મ્યા.

T F

2. માતા ગંગાબાઈ.

T F

3. ૧૬ વર્ષે તોરણા જીત્યા.

T F

4. રાયગઢ માં છત્રપતિ.

T F

5. મુખ્ય યુદ્ધ ની કલા.

T F

4 શબ્દાર્થ જોડો (Match Word-Meaning) 5 marks**Gujarati**

- કિલ્લો
- સંસ્કારી
- હિંમતવાન
- તાલીમ
- સ્વરાજ્ય

English

- Self-rule
- Training
- Brave
- Cultured
- Fort

5 સારાંશ લખો (Write Summary) 5 marks

આ પાઠ નો ૩ વાક્ય નો સારાંશ લખો:

શું તમે જાણો છો? (Did You Know?)

- ! આ પાઠ "શિવાજી મહારાજ" Historical category નો છે.
- ! આ વાર્તા આપણને "સ્વરાજ્ય નો સ્થાપક" શીખવે છે.
- ! આવી similar વાર્તાઓ બાળકો ને inspire કરે છે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes)

✗ પાઠ ઝડપથી વાંચવો	✓ ધીમે વાંચો + સમજો
✗ Vocabulary skip કરવી	✓ દરેક શબ્દ સમજો
✗ Q&A યાદ રાખવી	✓ સમજો, માત્ર memorize ન કરો

Cross-Curricular Connections

- > **History:** સમય ગાળો + ઘટના
- > **Geography:** સ્થાન + નકશો
- > **Social Studies:** સંસ્કૃતિ

Bonus Challenge (+5 marks)

આ પાઠ ના main character ની જગ્યાએ તમે હોત તો કેવી રીતે react કરત? ૫ વાક્ય માં લખો.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આજે "સ્વરાજ્ય" નો અર્થ શું?
- Q2.** આ પાઠ માં તમને કયો ભાગ સૌથી interesting લાગ્યો?
- Q3.** આ topic માટે તમે વધારે શું જાણવા માગો?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** આ topic (શિવાજી મહારાજ) વિશે ૫ વાક્ય નો essay લખો.
- P2:** આ વાર્તા ની drawing/painting કરો.
- P3:** આ વાર્તા ની timeline (time-line) બનાવો.

Reading Recommendations

NCERT Std 5 Gujarati textbook

"શિવાજી મહારાજ" વિશે વધારે online articles

balgujarati.com/std5/reading/

Self-Evaluation Rubric

Criteria	Excellent	Good	Avg	Need Practice
Reading Speed	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Understanding	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Vocabulary	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Q&A Skills	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1

✓ ANSWER KEY - All Exercises

Exercise 1 - Q&A (12 marks):

1. શિવનેરી કિલ્લા પર
2. જીજાબાઈ
3. તોરણા
4. પોતાનું રાજ
5. રાયગઢ કિલ્લા પર
6. ગુરિલ્લા યુદ્ધ

Exercise 4 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Fort)
2. 2 → D (Cultured)
3. 3 → C (Brave)
4. 4 → B (Training)
5. 5 → A (Self-rule)

Exercise 2 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (a) શિવનેરી કિલ્લા પર
2. Q2 → (d) જીજાબાઈ
3. Q3 → (c) તોરણા

Exercise 3 - T/F (5 marks):

1. 1. True
2. 2. False
3. 3. True
4. 4. True
5. 5. False

Exercise 5 - Summary (5 marks):

(Personal - any correct summary)

Sample idea: પાઠ માં main events અને moral cover કરો.

Total: 32 marks + Bonus 5 = 37 (Self-Eval: 16 separate)

Reading Tips (વાંચન યુક્તિ)

- પ્રથમ વખત - ઝડપથી વાંચો (skim) - overview માટે
- બીજી વખત - ધીમે વાંચો - સમજવા માટે
- ત્રીજી વખત - main points underline કરો
- દરરોજ ૧ પાઠ વાંચો - ૩૫ દિવસ માં બધાં complete

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે પાઠ ની ચર્ચા કરો - એ સમજ વધારે
- મુશ્કેલ શબ્દો બાજુ માં લખો - vocabulary list
- દરરોજ ૧૫-૨૦ મિનિટ વાંચન જરૂરી
- પાઠ થી મળતો બોધ life માં apply કરો

CERTIFICATE OF COMPLETION

સફળતા પ્રમાણપત્ર

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

શિવાજી મહારાજ (Shivaji Maharaj)

Std 5 Reading - Historical • GSEB Aligned

 Parent / Guardian

 Teacher / Date